

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙
ก้าวเดินตามธรรมเลิศเลอทั้งนั้น

ก่อนจึงหัน

พระเท่าไร (๓๕ ครั้งผม) พระไม่ค่อยเข้าออก เพราะเข้ามาก็ไม่รับ ปัดออก พระที่อยู่โน้นก็ไม่กล้าออก ออกแล้วเข้าไม่ได้ เนอะ ท่านทั้งหลายมาดูวัดดูให้ดีนะ วัดนี้ เอาแบบฉบับของพระพุทธเจ้ามาก้าวเดินตั้งแต่เริ่มสร้างวัด เราเป็นหัวหน้าวัด เคลื่อนคลาดหลักธรรมวินัยไม่ได้เลย อย่างน้อยเดือน มากกว่านั้นไล่ออกเลย ไม่มีอะไรเลิศเลยยิ่งกว่าศาสดา พอจะเห็นความชั่วทั้งหลายเหล่านี้ว่าเป็นของดิบของดีแล้ววนุโลมกันไปๆ เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปอย่างนั้นเราทำไม่ได้ เราปฏิบัติมาอย่างนี้ตั้งแต่ต้นเลย เพราะฉะนั้นผู้ใดอยู่ที่ไหนให้ดูตัวอย่างถ้าอยากเป็นคนดี

การประกอบหน้าที่การงานให้เป็นसारประโยชน์ ให้นำธรรมไปปฏิบัติ ธรรมนี้เรียกว่าไม่มีอะไรบกพร่องแล้ว ออกมาจากคำสอนของศาสดาองค์เอก ไม่มีกิเลสภายใน พระทัย สอนโลกไม่มีบกพร่อง พวกบกพร่องก็คือสัตว์โลกนั้นแหละ ให้ยึดเอาธรรมที่ถูกต้องดีงามไปปฏิบัติ อย่าอวดดียิ่งกว่าธรรม ใ้พวกมุตรพวกคุณมันมักจะอวดว่ามันดี อยู่เสมอ เหยียบธรรมไปนั้นแหละ ไปที่ไหนแหละๆ เทอะๆ ยิงว่าดีๆ เรื่อยไป

พระก็เหมือนกัน ผมไม่แน่นอนนะ เข้าๆ ออกๆ หลักธรรมวินัยคือองค์ศาสดา แทนตถาคตเวลาพระองค์ล่วงไปแล้ว นั้นให้ติดแนบกับกายวาจาใจความเคลื่อนไหวของเราผู้เป็นนักบวชทุกๆ ท่าน อย่าให้ห่างไกล หลักธรรมหลักวินัยนั้นแลคือองค์ศาสดา เคลื่อนไหวไปไหนให้มีหลักธรรมหลักวินัยติด หลักธรรมหลักวินัยมีอะไรแนบอยู่นั้น ก็คือสติธรรม ปัญญาธรรม ติดแนบอยู่กับหลักธรรมหลักวินัยแล้วจะไม่ค่อยเคลื่อนคลาด ไปที่ไหนตัวเองก็เย็นๆ หรือว่าอบอุ่น ไปที่ไหนสะดวกสบายถ้ามีศาสดาติดตัวไป ถ้าไม่มีศาสดาแล้วก็อย่างว่า เลอะๆ เทอะๆ

พระเรา พุฑูธ ธมฺมํ สงฺฆํ สรณํ คจฺฉามิ คือหลักธรรมหลักวินัยเข้ามาอยู่ในหัวใจ ความเคลื่อนไหวไปมาอย่าให้เปลอสติไปได้ จำให้ดีข้อนี้ อยู่กันไปๆ วันหนึ่งๆ ไม่มีความหมาย โลกอันนี้มีความหมายที่ไหน เหลือกันเป็นบ้าไปเฉยๆ ขอพูดให้เต็มปากเถอะ เราปฏิบัติธรรมมาแล้วหาที่ต่องดีไม่ได้ใจดวงนี้ แต่ก่อนก็ล้มลุกคลุกคลานๆ หาความสะดวกสบายไม่ได้เพราะกิเลสเหยียบย่ำทำลาย เวลานั้นธรรมเข้าไปชะล้างๆ ค่อยดีขึ้นๆ สมบูรณ์ขึ้นๆ เต็มเหนี่ยว หัวใจนี้หาที่ต่องดีไม่ได้ ครอบโลกธาตุหัวใจดวงนี้ที่นำธรรมมาสอนท่านทั้งหลาย โภกทานทั้งหลายเหอ นี่กำลังจะตายแล้วเดือนๆ ธรรมศาสดาองค์เอกเอกณะ ไม่ใช่เอกตาข้างเดียว เอกตาข้างเดียวพออีกข้างบอดแล้ว

เสร็จเลย พวกคนตาบอดไปจากคนตาเอก เอกไม่มีอะไรเสมอเหมือนคือเอกของศาสดา เอกพวกเรามันเอกตาข้างเดียว คอยแต่จะบอดๆ ให้พากันตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ

ศาสนาเลิศเลอที่สุดของชิ้นนี้เลยพุทธศาสนา ไม่มีอะไรเสมอเหมือนแล้วในโลกนี้ ผู้เป็นเจ้าของศาสนาคือศาสดาองค์เอกพระทัยบริสุทธิ์ล้วนๆ ธรรมที่ออกจากพระทัย เป็นธรรมที่เรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้วทุกอย่าง ให้พากันนำไปปฏิบัติ อย่าเลอะๆ เทอะๆ ความเป็นอยู่ปวดยของมนุษย์เราเวลานี้ก็เลสพาทำแบบชู้ๆ สุกเอาเผา กินๆ วันหนึ่งๆ คึนหนึ่งแบบสุกเอาเผากินทั้งนั้น หาหลักฐานเกณฑ์ไม่ได้ เป็นยังงัย คนเราหาหลักฐานเกณฑ์ไม่ได้ทั้งๆ ที่วิ่งหาความสุขความเจริญ มันมีแต่ความผิดหวังๆ เพราะวิ่งไปตามทางของกิเลส ถ้าวิ่งตามทางของธรรมมีหลักมีเกณฑ์ มีมากมีน้อยไม่ ค่อยเป็นทุกซ์มากคนเรา ถ้าเป็นไปตามกิเลสเป็นเศรษฐกิจก็ทุกซ์ได้ ใครอย่าประมาทนะ เรื่องความทุกซ์ อยู่กับความปฏิบัติตนผิดถูกตีชั่วประการใด ให้นำธรรมเข้าไปกำกับ จะ อยู่เฉยๆ ทำไปเฉยๆ ไม่ได้เรื่องนะ ขอให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ

ศาสนาคือคำสอนพระพุทธเจ้านี้เลิศเลอสุดยอดแล้ว เราที่นำมาพูดนี้คู้ยเขียนบน เวทีคือหัวใจ หัวใจนี้เป็นมหาเหตุ มีทั้งกิเลสตัวเป็นพินเป็นไฟมหากัย มีทั้งธรรมตัว เป็นคุณมหาคุณอยู่ภายในใจ เข้าไปคัดเลือกในนั้น คัดเลือกอยู่บนหัวใจด้วยจิตต ภาวนาพินิจพิจารณา อะไรที่ไม่ดีๆ ถอดออกไป ชะออกไปล้างออกไป ของดีเด่นขึ้นๆ สุดท้ายหาที่ต้องติไม่ได้ของดี

ที่ได้นำมาเทศน์สอนพี่น้องทั้งหลายไม่ได้อวด นี่เราจวนจะตายแล้ว ด้วยความ สงสารนั้นแหละที่เตือนแล้วเตือนเล่า คำเตือนคำบอกดูว่ากล่าวทุกอย่างไม่มีพิษมีภัย ออกมาเลย มีแต่ธรรมล้วนๆ เรื่องพิษภัยไม่มี เพราะหัวใจนี้หมดแล้วเรื่องพิษ ไม่มี อะไรเหลือ จะดูว่ากล่าวหนักเบามากน้อยเป็นธรรมทั้งนั้นๆ ออกมา ไม่ได้เป็นพิษ เป็นภัยเหมือนอย่างหัวใจทั่วๆ ไปที่ครอบอยู่ด้วยกิเลส ไปที่ไหนแสดงออกมากน้อย กิเลสจะตามออกไป ถ้าความโมโหโทโสกิเลสออกแล้วๆ แต่เรื่องธรรมไม่มี กิริยาอาการ ใดก็ตามแสดงออก จะแผ่ร้อนขนาดไหนเป็นธรรมทั้งนั้นๆ นี้เรียกว่าธรรม พระพุทธเจ้าไม่เป็นภัยต่อผู้ใด ให้พากันตั้งใจประพฤติปฏิบัติ อย่าเร่ๆ ร้อนๆ เร่ๆ ร้อนๆ

จิตใจนี้มันหนานะ เรื่องอรรถเรื่องธรรมนี้ไม่ค่อยสำคัญยิ่งกว่าเรื่องของกิเลส เข้าวัดเข้าวาเข้ามานานๆ ชินชาหน้าด่าน กิเลสเป็นอย่างนั้นนะ เข้าวัดเข้าวาเข้ามานาน เท่าไรควรจะมีความสะดวกผ่อนไส มีความคล่องแคล่วแกล้วกล้าทางอรรถทางธรรมนี้ ไม่ค่อยเป็น กิเลสเข้าไปเหยียบๆ สุดท้ายหน้าด่าน เข้ามาวัดมาวาหน้าด่าน บวชนาน เท่าไรยังหน้าด่าน ตั้งยศถาบรรดาศักดิ์ให้สูงขนาดไหนสมดกสมเต็มจะอะไร พวกหน้าด่าน

ทั้งนั้น พวกไม่มีธรรมหน้าด้านทั้งนั้น ถ้ามีธรรมแล้วเป็นไม่เป็นก็ตามเถอะ ไม่มีอะไร เลิศยิ่งกว่าธรรมของพระพุทธเจ้า ตั้งอันไหนที่ตั้งมาไม่มีอะไรเกินธรรม ธรรมนี้เลิศเลอ ขอให้ปฏิบัติตัวให้ดี ดีภายในจิตใจแล้วไม่จำเป็น หายศหาลาภหาเป็นบ่าอะไร ยศอะไร จะยิ่งกว่าธรรม เลิศเลออยู่ที่ธรรมหมदनั้นแหละ ตั้งเสริมกันไปอย่างนั้น ผู้เป็นบ่ามันก็เป็นใหญ่ ดินเหนียวติดหัวก็ว่าตัวมีหงอน ข้าเป็นสมเด็จจนะ ข้าเป็นพระครู ข้าเป็น ไบฎีกา ข้าเป็นเจ้าคุณ ข้าเป็นชั้นนั้นชั้นนี้ ชั้นชี้หมาอะโรมันไม่ได้สนใจกับบรรดากับ ธรรม

ถ้าสนใจกับบรรดากับธรรมอยู่ไหนเป็นธรรมทั้งนั้น จำให้ดีคำนี้ เราพูดประมาท พระพุทธเจ้าเธอ เอาคำของจริงมาพูด ปฏิบัติมาก็ไม่ได้ปฏิบัติเล่น ศาสดาไม่ใช่ ศาสดาองค์เล่น เป็นศาสดาองค์เอก ทำจริงทำจังทุกอย่าง ได้ธรรมมาสอนโลก เราอย่า เอาดินเหนียวมาติดหัวแล้วว่าข้าเป็นสมเด็จจนะ สมเด็จชี้หมาอะไร ตัวมันเลยยิ่งกว่าหมา จะสมเด็จจสมเด็จอะไร พูดให้มันชัดๆ ซิ ภาษาธรรมต้องพูดอย่างนี้ ภาษาโลก อ้อมแอ้มๆ เกรงใจเขาเกรงใจเรา สุดท้ายไปไม่รอด ธรรมไม่ต้องเกรงใจใคร เพราะธรรม เป็นแบบฉบับที่ถูกต้องตั้งมาอยู่แล้ว ก้าวเดินตามธรรมเลิศเลอทั้งนั้น เลิศไปโดยลำดับ ลำตา พวกกันจำเอานะ เอาละพอ

หลังจ้งหัน

ไปนี่ถึงสวนแสงธรรมก็ในราว ๖ ชั่วโมง คือเราไปวังขนาด ๑๑๕ รถไปหลายคัน ก็ต้องลดกำลังวังชาของรถตลอดคนขับไม่เหมือนกัน ต้องเฉลี่ยประมาณ ๑๑๕ วังขนาด นั้น ตามธรรมดาเราไปมัน ๑๒๐ บางที่ทางดีๆ มองดูเข็มไมล์ฟาด ๑๓๐ ก็มี เราก็มองว่า อะไรแต่ก่อน พอมาเกิดเหตุที่หลังนี้ วังช้าไม่ทัน ถ้ามองไม่ได้เรื่องได้ราวคนหนึ่งเลยอุดร ไปจังหวัดหนองคาย คนหนึ่งยังไม่ถึงโคราช ที่นี้เลยต้องเฉลี่ยใส่กัน วังแค่ ๑๑๕ ทั้งไป ทั้งกลับ แต่ก่อน ๑๒๐ เป็นอย่างน้อย มักจะวัง ๑๓๐ ถ้าทางตรง เดี่ยวนี้ ๑๑๕ เท่านั้น เติมน้ำมันอย่างมากที่สุดก็ราว ๑๕ นาที ส่วนมากอยู่ในราว ๑๓ นาทีเพราะเป็นคณะใหญ่เข้าไป เติมน้ำมัน เสร็จเรียบร้อยแล้วออกไปรวมเป็นเวลา ๑๒-๑๓ นาที หรือ ๑๕ เป็น อย่างช้า

จากนี้ถึงสวนแสงธรรมดูว่า ๕๗๕ จากนี้ไปเชียงใหม่ ๖๑๖ กิโลเมตร ไปจันท ๖๔๒ กิโลเมตร ไปจันทไปทางโป่งน้ำร้อน ไม่ได้ไปทางบิรินทร์ ถ้าได้ไปทางไหนแล้วมักจะจำได้ จะ ว่านิสัยชอบสังเกตก็ไม่ผิด ถ้าเราได้ผ่านไปไหนแล้วจะรู้กระทั่งหลักกิโล แยกไหนๆ ก็ กิโลเมตร ที่ว่าทุกวันนี้อาศัยกินของเก่า ความจำที่ยังเหลืออยู่บ้างเอามาไม่ไปอย่างนั้นละ แต่ก่อนจำได้จริงๆ แวะตรงไหนๆ จะดูกิโลๆ ทุกวันนี้ถึงจะสังเกตก็จำไม่ได้ ความจำ ไม่ดี อย่างเทศน์ทุกวันนี้ถ้าเทศน์ด้วยความจำเทศน์ไม่ได้ พูดให้ตรงศัพท์ตรงแสงเทศน์

ด้วยความจริง ออกปัจจุบันๆ พอจบแล้วหายใจเบาๆ ไปพร้อมกันเลย เรื่องความจำมันไม่มี

ตำรับตำราเรียนมามากน้อยมันไม่ไปสนใจนะ มันจะออกจากนี้ หากว่าอะไรไปสัมผัสกับทางตำราบ้าง ก็หยิบมาประกอบกันเล็กน้อยแล้วผ่านๆ ส่วนมากจะออกจากปัจจุบันซึ่งไม่เรียกว่าความจำ เป็นปัจจุบัน ถ้าความจำจำได้ตำรับตำรา นิทานเรื่องนั้นเรื่องนี้ นี้เรียกว่าความจำ อย่างที่เราเรียนมา เรียนมาก็จำมา ความจำมาไม่ใช่สมบัติของตน อย่างนี้ใครพูด ไม่มีใครพูด ความจำมาจนถึงจบพระไตรปิฎกก็เป็นความจำมา ไม่ใช่เป็นสมบัติของตนแท้ หลงลืมไปได้หมด แต่ความจริงที่เกิดจากภาคปฏิบัติ เป็นความจริงขึ้นมาด้วย เป็นสมบัติของตนด้วยไม่มีลืม ผิงอยู่ที่จิต นั่นต่างกันนะ

ภาคปฏิบัติเป็นภาคความจริง แล้วผลเกิดขึ้นมาจากภาคปฏิบัติของตัวเอง เป็นสมบัติของตัวเอง มันต่างกัน ความจำไม่ใช่เป็นสมบัติของตัวเอง จำได้มาพอเป็นปากเป็นทางเพื่อจะหาความจริงจากภาคปฏิบัติแล้วมาเป็นสมบัติของตนเท่านั้น

พระพุทธเจ้าเลิศเลอและเป็นศาสดาของโลกได้เพราะการภาวนา หลักใหญ่อยู่ตรงนี้ เป็นของเล่นเมื่อไร การภาวนาเข้าไปบุกเบิกเพิกถอนสิ่งที่เป็นข้าศึก เป็นพินเป็นไฟภายในหัวใจด้วยน้ำดับไฟชะล้างๆ ในภาคปฏิบัติ จิตใจก็ค่อยกระจ่างขึ้นมาๆ และเปิดกว้างๆ เปิดจนกระทั่งเจ้าของก็ไม่ได้คาดได้คิด เป็นหลักธรรมชาติเกินกว่าความคาดความคิดทั้งหลายไปเลย นั่นละภาคปฏิบัติ ใจเวลาเปิดแล้วเป็นอย่างนั้น

เวลามันปิดอยู่นี้ ปิดก็คือปิดเรา ติดก็คือติดเรา ติดเขาติดเรา ปิดเขาปิดเรา ก้าวไม่ออก คือกิเลสนั้นละมันติดเขาติดเราปิดเขาปิดเรา อยู่ที่หัวใจเราก้าวไม่ออก ก็บีบไปอย่างนั้นละตามเรื่องของกิเลสบีบอยู่ที่หัวใจ เอา เปิดกิเลสออกให้หมดจากหัวใจ โลงหมดเลย อะไรมาปิด นั่น ที่นี้เอาละนะ อะไรมาปิดหัวใจ หัวใจติดอะไร คือไม่ติดเขาไม่ติดเราเสียอย่างเดียว โลงหมด เพราะเรื่องเหล่านี้เป็นเรื่องสมมุติ เรื่องเขาเรื่องเรา ติดเขาติดเราเป็นเรื่องสมมุติทั้งนั้น พอทำลายอันนี้ออกหมดเป็นวิมุตติล้วนๆ แล้วไม่มีอะไรมาขวาง โลงไปหมดเลย ต่างกันอย่างนั้นนะ

นี่ละธรรมพระพุทธเจ้า จะเปิดออกทางด้านจิตตภาวนา กิเลสอยู่ในนั้น กิเลสกลัวแต่จิตตภาวนา นอกนั้นกิเลสไม่ค่อยกลัว กลัวจริงๆ กลัวทางด้านจิตตภาวนา หลบไม่ทันขาดสะบั้นไปเลยเรื่องกิเลส พอพูดอย่างนี้ก็ไม่พ้นจากเวทีที่เราขึ้นต่อกรกับกิเลส เราเคยคิดเคยคาดไว้เมื่อไร เวลามันเป็นมันก็พูดได้ ก็มันเป็นขึ้นจากหัวใจไม่พูดได้ ยังไง เวลามันปิดมันตัน ก็กิเลสนั้นละปิดตัวเอง ตีบตันอันตัวยู่ภายใน อะไรๆ มาเบิกก็ไม่ออก เรียนจบพระไตรปิฎกก็ไม่มีความปิดตันของกิเลสที่ปิดหัวใจนี้ได้ ออกจากภาคปฏิบัติถึงได้

ภาคปฏิบัตินี้เปิดได้ออกได้ๆ ออกจนหมดโดยสิ้นเชิง ภาคปฏิบัติจิตตภาวนา พอพูดถึงขั้นนี้แล้วก็ พูดถึงเรื่องการบำเพ็ญ เริ่มต้นก็ล้มลุกคลุกคลานตะเกียกตะกาย จะเป็นจะตาย ก็ค่อยๆ ปล่อยไปเรื่อยๆ เกิดความคาดความคิด เดินจงกรม ภาวนาใจแทนที่จะสงบ มันดันอยู่นอกขอบเขตจักรวาล ไม่ใช่อยู่ในขอบเขต มันเลย ขอบเขตจักรวาล ความดีความดีของสังขาร สังขารคือความคิดปรุงนี้ออกมาจาก อวิชชา อวิชชาผลักดันมันออก ช่องที่ออกของอวิชชาคือสังขาร พอออกเป็นสังขารแล้วก็แตกกระจายออกไป อยากรู้อยากเห็นอยากเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ แตกกระจายออกไป จากสังขาร

ที่นี้เวลาบังคับ ข้อนี้สำคัญมากนะ ให้ท่านทั้งหลายนักภาวนาจำเอานะไม่ผิด เพราะเราผ่านมาเรียบร้อยแล้ว สตินี้เป็นฝั่งกั้นมหาสมุทรทะเลหลวงได้เลย มหาสมุทรทะเลหลวงก็มีฝั่ง ที่นี้กิเลสทั้งหลายนี้เป็นมหาสมมุติทานิยม ต้องกั้นด้วยสติ สติสำคัญมาก ล้นสติไปไม่ได้ สำคัญมากตรงนี้ กิเลสหนาขนาดไหนก็ตามขอให้สติดีเถอะ มันล้นฝั่งไปไม่ได้ ฝั่งคือสติบังคับไว้ไว้ในกรอบ ที่นี้กิเลสก็ไม่ออกพ้นพ่านเมื่อสติเป็นฝั่ง บังคับเอาไว้ ไหลมามันก็ไม่ล้นฝั่งไปได้ ไม่ล้นสติไปได้ ขอให้ตั้งใจให้ดี

แต่การตั้งสติก็มีอีกเป็นแง่ๆ อธิบายให้ท่านทั้งหลายได้ฟังเสียมันจวนจะตายแล้ว ผ่านมาเท่าไรก็พูดตอนที่ควรๆ จวนจะตายเท่าไรก็ยิ่งเปิดออกๆ สตินี้สำคัญมาก เป็นฝั่งมหาสมมุติทานิยม เลยสติไปไม่ได้ มหาสมมุติทานิยมมันจะคิดจะดีจะดีขึ้นไปไหน สติครอบไว้แล้วอยู่ ไปไม่ได้นะ ที่นี้การตั้งสติมีอีกแง่ คือการตั้งสติต้องดูที่มัน เป็นเครื่องหนุนเครื่องทำลายมีอยู่ในนั้น เช่นกินมาก ฟังนี้ภาษาธรรม ฟังให้ดี กินมากนอนมากเป็นยังไง ชี้แจงมาก กิเลสทับถมหัวใจตั้งสติไม่อยู่ นี่ข้อหนึ่งจำให้ดี

ที่นี้เวลาปฏิบัติเราต้องพิจารณาล้อมรอบด้านของจิตของสติ มันไม่สะดวกเพราะอะไร ตามหาเหตุหาผลก็ไม่พ้นสิ่งที่มันเกี่ยวโยงกันคือธาตุขันธ์ของเรา ธาตุขันธ์นี้ส่วนมากเป็นเครื่องกด ถ้าเป็นหมู่อยู่ร่างกายมีกำลังมากสติตั้งไม่ค่อยอยู่ เอา ลดอาหารลง เป็นอย่างนั้นนะ ลดลงสติค่อยตั้งขึ้นๆ ลดลงเท่าไรสติยิ่งดีๆ แน่ว ยิ่งอดอาหารด้วยแล้วสตินี้ตั้งได้ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับไม่มีเปลวเลย เวลาเรามาฉันทันก็มีพลังมีผลอ ที่นี้คนไม่กินก็ไม่ได้มันจะตายใช้ไหม ก็ต้องฟัดต้องเหวี่ยง สุขบ้างทุกข์บ้าง หิวบ้างอิมบ้างไปอย่างนั้น แต่ยังไงไม่ปล่อยที่จะทรมาณมันฝีกมันกดมันอยู่ตลอดเวลา ที่นี้สติก็ตั้งได้ๆ

เบื้องต้นแห่งการตั้งสติ ต้องมีอุปกรณ์เครื่องหนุนและเครื่องทำลายอีกด้วย ถ้ากินมากนี่มันนอนมาก ชี้แจงก็มาก พอลดอันนี้ลงไปความว่างเหงาหาวนอนก็ลดไปตามๆ กัน กินมากเท่าไรความว่างยิ่งมาก ลดลงความว่างลดน้อยลงๆ หยุดไม่ฉันทัน

ความว่างนี่จะมีลักษณะมีอยู่เพียงคืนแรกสองคืน พอคืนที่สามที่สี่เป็นหัวต่อเลย แนวไม่มีเปลว สติดี เป็นอย่างนั้นละ นี่ก็เป็นเครื่องอุปกรณ์ที่เราจะได้นำมาประกอบกับความเพียรของเรา เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้ทราบไว้ในฐานะที่เราเป็นอาจารย์ ได้ผ่านมาแล้วทั้งนั้นที่พูดเหล่านี้ พูดออกไปจึงบอกว่าไม่ผิด ผ่านมาหมดแล้ว ได้พืดเหวี่ยงกันไปอย่างนี้ละที่นี้

จนกระทั่งสติได้ระดับของมัน จิตใจมีความสงบร่มเย็นแน่นอนหนามันคงเรื่อย ๆ สติก็ยิ่งดีขึ้น ๆ จากนั้นก้าวออกทางวิปัสสนา พิจารณาแยกธาตุแยกชั้น พอจิตใจมีความสงบร่มเย็นเรียกว่าจิตอิมารมณ์ ไม่คิดสายแสร้อยาคิดเรื่องนั้นอยากปรุงเรื่องนี้ มันอยากตลอดเวลาจะความอยากของจิต ที่นี้พอสติดีขึ้น ๆ แล้วความคิดความปรุงนี้ระงับลง ๆ เข้าสู่ความสงบ พอเข้าสู่ความสงบแล้ว ถึงขั้นสมาธิแล้วไม่อยากคิดอยากปรุงรำคาญ นี่ถึงขั้นที่ว่าความปรุงมันรำคาญ แต่ก่อนมันอยากปรุงจะเป็นจะตาย ที่นี้พอสมาธิทับหัวมันไว้แล้วมันไม่อยากคิดอยากปรุง นั่งเท่าไรก็ได้ แน่วอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งว่านี่ละจะเป็นนิพพาน

เป็นได้นะเราสำคัญแล้ว นี่ละจะเป็นนิพพาน ๆ จะเป็นนิพพานอะไรไม่ทั้งต้นมันจะเป็นบ้านเป็นเรือนได้อย่างไร ต้องเอามาเจียรระโนมาเลื่อยมาไสกบลบเหลี่ยมเสี้ยก่อน มันถึงจะเป็นไปได้ อันนี้พอจิตค่อยสงบลงไป เราเหมาเอาความสงบเป็นนิพพาน มันเคยเป็นแล้วนะ พอออกทางด้านวิปัสสนาจิตอิมารมณ์แล้ว พาทำอะไรคิดอะไรอย่างนี้ มันไม่เกลียดเกลื่อนะ ถ้าเวลามันกำลังหัวโหยงนี้ พาออกทางด้านวิปัสสนาปัญญา มันเป็นสัญญาอารมณ์ไปหมด พอจิตอิมารมณ์แล้วออกทางด้านปัญญาแยกธาตุแยกชั้นมันก็แยกตามนั้น ๆ ที่นี้มันก็รู้แจ้งเห็นจริงขึ้นไป เปิดกว้างออก ๆ

ที่นี้ก็ย้อนเข้ามา เอ้อ สมาธินี้มันไม่ได้ฆ่ากิเลส มันย้อนเข้ามาหาตัวของมันเอง แน่วอยู่ทั้งวันก็ตามมันไม่ได้ฆ่ากิเลส ฆ่ากิเลสปัญญาต่างหาก ที่นี้มันก็หมุนทางด้านปัญญา แล้วมาเห็นโทษของกิเลสเหมือนหมูขึ้นเขียงว่างั้นนะ ที่นี้ก็หมุนทางด้านปัญญา เอาละที่นี้ละความเพียรพอก้าวออกทางด้านปัญญาแล้ว เรื่องที่ว่าเราเพียรนี้ไม่มี นอกจากเพียรเพื่อพ้นทุกข์มี แต่เพียรในประโยคพยายามไม่มี ได้รู้เอาไว้ ๆ ลืมหลับ ลืมนอน ไม่สนใจกับการหลับการนอน เรานอนอย่างนี้เรื่องสติปัญญากับกิเลสมันพืดกันอยู่บนหัวใจนี้หมุนอยู่ตลอด

นอนอยู่มันก็หมุน เดินอยู่ก็หมุน อิริยาบถใดหมุนตลอดตั้งแต่ตื่นนอนถึงหลับ นั่นละมันหมุนของมัน นี่ถึงขั้นความเพียรอัตโนมัติเข้าใจไหมละ มีได้อย่างนี้นักปฏิบัติ กิเลสเป็นอัตโนมัติเหยียบบนหัวใจสัตว์โลกทั่วโลกดินแดน ไม่มีใครคิดนะว่ากิเลสทำงานบนหัวใจ แล้วชนพื้นชนไฟมาเผาหัวใจสัตว์โลกทั่วโลกดินแดน นี่เป็นกิเลส

ทำงานอัตโนมัติของมันทั่วไปหมดไม่มีใครคิด ที่นี้พอปัญญาชั้นนี้ขึ้นแล้วมันวิ่งถึงกัน พอถึงชั้นปัญญานี้แล้วเอากิเลสมาจากไหนที่นี้ละ สติปัญญาจะตามต้อนฟาดฟันหัน แหกเรื่อย ๆ เป็นอัตโนมัติที่นี้ ไม่มีคำว่าหยุดว่ายั้ง

หลักก็ต้องได้บังคับ บังคับถึงขนาดเอาพุทโรมาบังคับไม่งั้นมันจะไม่ยอมหลัก คือมันจะทำงานของมันระหว่างกิเลสกับธรรมพัดกันนี้จะหมุนตลอดเวลา ที่นี้เราจะให้ มันพักทำใจ ต้องให้มาอยู่อารมณ์เดียวคือพุทโร หรือธัมโม หรือธรรมบทใดก็ตาม ตามแต่จริตนิสัยชอบ ให้สติติดอยู่กับคำบริกรรมคำเดียว ไม่ต้องไปคิดเรื่องหน้าที่การ งานเกี่ยวกับสติปัญญาที่ออกไปฆ่ากิเลสที่นั้นละ หักเข้ามาให้อยู่ในอารมณ์อันเดียว เช่น พุทโร ๆ อยู่ นั้น แน่วอยู่กับพุทโรบังคับ เดี่ยวจิตลงสงบแน่ว พัก เหมือนถอดเสื้อถอด หนวมกระป๋องประเปร่ามีกำลังวังชาจากสมาธิ นี้เรียกว่าหนูนกำลังทางด้านปัญญาให้เดิน ได้คล่องตัว

พอออกจากนั้นแล้วก็ฝั่งทางด้านปัญญา นี้เป็นอัตโนมัติไม่ต้องได้เพียร ถึง ชั้นธรรมมีกำลังแล้ว ธรรมทำงานฆ่ากิเลสเป็นอัตโนมัติเหมือนกัน กับกิเลสทำลายสัตว์ โลกโดยอัตโนมัติของมัน ให้พากันจำเอาไว้ นี่ถอดมาจากบนเวที ไม่ได้มาพูดเฉย ๆ พอ ถึงชั้นสติปัญญาทำงานฆ่ากิเลสแล้วอยู่ที่ไหนฆ่าตลอด เว้นแต่หลับ แม้ที่สุดฉันจึงหันนี้ มันไม่ได้อยู่กับอาหารการกินนะ มันหมุนของมันอยู่ตลอดลึกลง ๆ อยู่ นั้น ละ เหมือนเรานั่ง อยู่นี้ กิเลสทำงานบนหัวใจ นั่งอยู่รับประทานอาหารอยู่มันก็คิดของมันเรื่อยตามเรื่อง ของกิเลส ที่นี้เวลาถึงชั้นปัญญาทำงานแล้ว ถึงจะรับประทานอาหารฉันจึงหันอะไร ๆ ก็ ตาม จิตนี้มันจะหมุนฆ่ากิเลสตลอด นี้ละถึงชั้นสติปัญญาอัตโนมัติ

ที่นี้กิเลสจะมาจากไหนละ ก็มีแต่ฆ่าฟันหันแตกกันตลอดเวลา มันก็ลดลง ๆ สติปัญญายิ่งคล่องตัว ๆ ขาดสะบั้น นี้ละลงสติปัญญาชั้นนี้เกิดแล้วกิเลสเกิดไม่ได้ ชัดใน หัวใจ เกิดมาเท่าไรพังเลย แพล็บออกมาที่ขาดสะบั้น ๆ สติปัญญามันรวดเร็ว ขาด สะบั้นไปเลย หมอบลง ๆ ละเอียดล่อ จนถึงบางครั้งนี้ก็ได้พูดให้ลูกศิษย์ฟัง เป็นแต่ เพียงว่าไม่สำคัญเท่านั้น เห็นเวลานั้นมันว่างไปหมดเลย ค่อยเชี่ยชุดค้นหากิเลสตัวใดที่จะ มากวนใจไม่มีเลย เงียบ ว่างไปหมดเลยในหัวใจ แต่ใจนี้ยังไม่ว่างนะ ว่างแต่อาการของ ใจเฉย ๆ แต่มันไม่สำคัญว่าตนสำเร็จ

ที่นี้เมื่อเวลาค้นหาตรงไหนกิเลสก็ไม่มีแล้ว เหนอ นี้ไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อย ๆ ขึ้นมาแล้วเหอ ว่าเฉย ๆ นะไม่ได้สำคัญ สักเดียวโผล่ขึ้นมาก็ชัดกันเลย ๆ จนกระทั่งถึง ชั้นสุดยอด ฟาดนี้กิเลสขาดสะบั้นประจักษ์ในหัวใจ เหมือนฟ้าดินถล่ม ผางที่เดียวนี้เรา ไม่เคยคาดเคยคิดว่าความรู้อันนี้จะครอบโลกธาตุ พอกิเลสที่ปิดบังหุ้มห่อไว้แตก กระจายไปหมดโดยสิ้นเชิง อันนี้จำขึ้นมาเต็มเหนี่ยว นั้นละที่มันออกอุทานว่า หือ

พระพุทธเจ้าตรัสรู้ตรัสรู้อย่างนี้แหละ อย่างที่ว่านี้ ไม่มีเจตนาที่จะวัดรอยนะ มันหากเป็นด้วยกำลังของจิตมันพุ่งตัวขึ้นมา ที่นี้ไม่มีอะไรปิดเลย ที่แรกว่าพระอรหันต์น้อยๆ หายเงียบ ไม่ใช่เป็นพระอรหันต์น้อยขึ้นมาแล้วหรือ พอถึงขั้นนี้แล้วพระอรหันต์น้อยก็ไม่ถามถึง พระอรหันต์ใหญ่ก็ไม่ถามถึง ขาดสะบั้นลงไป ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กิเลสตัวใดที่จะแฝงเข้ามาทำลายจิตใจไม่มีเลย จึงเรียกว่ากิเลสหมด หมดอย่างนั้นละ

กิริยาท่าทางที่แสดงออกไปหนักเบาเล็กน้อยเหมือนจะกัดจะฉีกนี้ มีแต่กิริยาของธรรมพลังของธรรม ไม่มีกิเลสแฝงออกไปเลย จึงเรียกว่ากิเลสหมดเข้าใจหรือ จะเอากิริยานี้มาเป็นกิเลสไม่ได้นะ เป็นกระแสของธรรมพลังของธรรมทั้งนั้นออก ผางๆ เลย นั่น นั่นละจึงเรียกว่าหมด จากนั้นแล้วก็ไม่มีอะไรกวบน บรมสุขไม่ต้องบอก นิพพานเที่ยงหรือไม่เที่ยงไม่ต้องไปถามใคร เป็นอันเดียวกันแล้วกับพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์กับพระอรหันต์ทุกๆ องค์เป็นอันเดียวกันแล้ว

เหมือนน้ำในมหาสมุทรทะเลหลวง พอไหลเข้าไปสู่มหาสมุทรเป็นมหาสมุทรเหมือนกันหมดเลย มันจะไหลมาจากคลองใดก็ตาม พอเข้าถึงมหาสมุทรแล้วเป็นมหาสมุทรด้วยกันหมด นี้ใครสร้างบารมีหนักเบาเล็กน้อยมา ไกลเข้ามาๆ ก็ยังเรียกว่าสร้างบารมี เหมือนน้ำไหลลงมาจากคลองต่างๆ พอเข้าไปถึงมหาวิมุตติมหานิพพาน ผางเดียวเท่านั้น เป็นมหาวิมุตติมหานิพพานอันเดียวกันหมด ไม่ต้องไปทูลถามพระพุทธเจ้า เป็นอันเดียวกันเลย นั่นให้มันเห็นอย่างนั้นซิ จิตเห็นธรรมเห็นอย่างนั้น ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเราตถาคต ก็ธรรมชาตินี้มันก็เป็นอันเดียวกันแล้วกับตถาคต ไปหาตถาคตที่ไหนละ หมดโดยสิ้นเชิง

พากันจำเอาเนกาการปฏิบัติธรรม เราสอนนี้สอนด้วยความถูกต้องแม่นยำ ขอให้นำไปปฏิบัติเถิดไม่ผิด เพราะได้ผ่านมามากแล้ว ผิดถูกชั่วดีคัดเลือกหมด จนกระทั่งมีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ นำออกมาแสดงไม่ว่าธรรมะขั้นใดหายสงสัย ที่ว่าจะผิดไปไม่มี เพราะออกจากธรรมชาติที่บริสุทธิ์สุดส่วนแล้ว ออกตรงไหนก็ถูกต้องแม่นยำไปตามๆ กันหมด นี้ละธรรมพระพุทธเจ้าให้ปฏิบัติกันนะ อกาลิโกๆ ธรรมไม่มีกาลสถานที่เวล่ำเวลา ทำให้เกิดเมื่อไรธรรมเกิด เราบ่าเพ็ญให้เกิดเมื่อไรเกิด

กิเลสทำให้เกิดเมื่อไรเกิดได้เป็นอกาลิโกเหมือนกัน เพราะฉะนั้นจึงต้องได้ระวังทางกิเลส เปิดทางให้ธรรมเกิดเรื่อย ๆ พอธรรมเกิดขึ้นแล้วอยู่ที่ไหนเกิดตลอด จนกระทั่งสิ้นสุดวิมุตติหลุดพ้นไปแล้วก็เป็นธรรมทั้งแห่ง เรียกว่าธรรมธาตุ นั่น ที่สุดแห่งธรรมของผู้บ่าเพ็ญได้แก่ธรรมธาตุ จิตบริสุทธิ์สุดส่วนแล้วเรียกว่าธรรมธาตุ จิตพระพุทธเจ้าจิตพระอรหันต์เป็นธรรมธาตุด้วยกันทั้งหมดเลย นั่นละที่นี้ไม่ถามหากัน มันเป็นน้ำมหาวิมุตติมหานิพพานแบบเดียวกันหมด ถ้ามที่ตรงไหนมันก็เป็นอัน

เดียวกัน ไม่ถาม ให้พากันเข้าใจ เรายังจวนจะตายเท่าไรแทนที่จะมาห้วงเจ้าของ เรา ไม่ได้ห้วงนะ ห้วงโลกสงสารยิ่งหนายังแน่นขึ้นไปด้วยอำนาจของกิเลสตัณหา ไม่ลืมหูลืมตาเลย

ตื่นขึ้นมาตื่นกันจนกระทั่งหลับ ผลที่ได้มามีแต่ความผิดหวังๆ ในวันนั้นคืนนั้นๆ จะได้รับความสมหวังมาครองใจไม่ค่อยมีและไม่มี มีแต่ความผิดหวังๆ เพราะกิเลส ลากไปถูไป จะเอาสมความหวังมาจากไหน ถ้าเป็นธรรมแล้วสมหวังเป็นลำดับลำดับ ได้มากได้น้อยจิตสงบร่มเย็นเป็นสมบัติติดตัวแล้วนั้น สมบัติภายนอกนั้นอยู่ข้างนอก อยู่กันด้วยความเสียดี้ ได้มาแล้วเสียไปๆ ได้มากได้น้อยมีแต่เรื่องกฎของอนิจจังตีเหล็กๆ ธรรมชั้นที่หัวใจแล้วอบอุ่นตลอดนะ ค่อยอบอุ่นไปๆ นี่เป็นธรรมชาติตายใจได้ หรือเรียนวิชาประมวลวิภูวนาก็ไม่ผิด

งานของโลกนี้เป็นงานวิภูวนเบิกกว้างออกไปไม่มีสิ้นสุด ตายเกิดๆ มากี่ก็ปกี่ กัลป์ก็เป็นแบบที่เป็นมาแล้วนี้ ยังจะเป็นต่อไปข้างหน้าแบบเดียวกัน ไม่มีคำว่าสิ้นสุด งานของวิภูวน ดังที่โลกทั้งหลายหมุนกัน พุดให้ชัดเจนเพราะเราผ่านมาแล้วด้วยกัน วิภูวนเราเคยเกิดเคยตายมากี่ก็ปกี่กัลป์แล้ว ที่นี้เวลามันพลิกกลับตัวของมันขาดสะบั้นไปหมด จึงว่า วุสิต์ พุทฺทมจริย์ กตฺ กรรมย์ นาปริ อิตฺตตตตายาติ พรหมจรรย์ได้อยู่จบแล้ว งานการที่หนักมากที่สุดได้แก่งานฆ่ากิเลส กิเลสได้สิ้นซากลงไปแล้ว งานที่ควรจะทำก็คืองานแก้กิเลสได้ทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว งานอื่นที่ยิ่งกว่านี้ไม่มี

นั่นละท่านอยู่ด้วยการว่าจบพรหมจรรย์ อยู่ด้วยการจบการจบงานทั้งหลาย ไม่มีอะไรมาต่อเหมือนงานของโลก ทำเท่าไรยิ่งบานปลายๆ ไม่มีที่สิ้นสุดคืองานกิเลสลากเข็นสัตว์โลกให้หมุนไปนั่นเอง พองานของธรรมแล้วหย่นเข้ามา จึงเรียกว่าการบำเพ็ญความดีทั้งหลายนี้เป็นงานย่นวิภูวนเข้ามา เราจะเกิดแก่เจ็บตายมากี่ภพก็ชาติมันจะหดเข้ามาย่นเข้ามาด้วยการสร้างความดี ย่นเข้ามาๆ เข้ามาสู่หัวใจตัวเป็นกงจักรอันใหญ่โต พอกงจักรคือกิเลสอยู่ในหัวใจขาดสะบั้นไปแล้วหมดโดยสิ้นเชิง

ที่นี้งานนี้หมดแล้ว ไม่มีข้างหน้าข้างหลังอดีตอนาคตไม่มี ขาดสะบั้นไปหมด ปัจจุบันก็เป็นสมมุติ ธรรมชาตินั้นไม่ใช่สมมุติ ขาดสะบั้นลงไปหมดหายกังวล บรมสุขมาเองเป็นเอง นิพพานเที่ยงที่นั่นเอง ให้พากันตั้งใจปฏิบัตินะ นี่ละงานบำเพ็ญศาสนาเป็นงานหย่นวิภูวน ความทุกข์ทั้งหลายเหล่านี้เข้ามา แคมเข้ามา เมื่อเต็มที่แล้วที่เป็นกงจักรพาสัตว์โลกหมุนนี้ขาดสะบั้นไปหมด หมดกงจักรไม่มีต่อไป เอาเท่านั้นละนะ ให้พากันจำเอา ให้พากันเอาไปเป็นคตินะที่สอนนี้ สอนอย่างแม่นยำ ให้พากันเอาไปเป็นคติเครื่องเตือนใจตัวเอง เพิ่มความดีเข้าวันละเล็กละน้อยมันจะสูงส่งขึ้นเรื่อยๆ เพิ่ม

ความดี ความดีสูงส่ง ความสุขสูงส่งขึ้นไปจนส่งถึงนิพพาน ถ้าความชั่วสร้างไปเท่าไรยิ่ง
กตกลงๆ จมเลย นั้น

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz